Lietas arhīva Nr. A42-01105-24/19
ECLI:LV:ADRJRIT:2024:0930.A420110524.9.S

Administratīvā rajona tiesa
Rīgas tiesu nams
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rīgā 2024.gada 30.septembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Aiga Putniņa,

piedaloties pieteicējas SIA "Finger Film Production" pārstāvei zvērinātai advokātei Sandijai Novickai, kā arī atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Latvijas vides aizsardzības fonda padomes pārstāvim /pers. A/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA "Finger Film Production" pieteikumu par Latvijas vides aizsardzības fonda padomes 2023.gada 28.jūlijā apstiprināto valsts budžeta programmas "Latvijas vides aizsardzības fonds un iemaksas starptautiskajās organizācijās" apakšprogrammas "Vides aizsardzības projekti" projektu konkursa vadlīniju "Atbildīgs dzīvesveids" aktivitātē "Sabiedrības vides apziņas veicināšana medijos" konkursa nolikums 2023/2024" 2.1.2.3.apakšpunkta un 2.1.3.7.apakšpunkta "b" apakšpunkta atzīšanu par prettiesisku.

Aprakstošā daļa

[1] Latvijas vides aizsardzības fonda padome (turpmāk – fonda padome) 2023.gada 28.jūlijā apstiprināja valsts budžeta programmas "Latvijas vides aizsardzības fonds un iemaksas starptautiskajās organizācijās" apakšprogrammas "Vides aizsardzības projekti" projektu konkursa vadlīnijas "Atbildīgs dzīvesveids" aktivitātē "Sabiedrības vides apziņas veicināšana medijos" konkursa nolikums 2023/2024" (turpmāk – nolikums).

[2] Uzskatot, ka konkursa nolikuma 2.1.2.3.apakšpunkta un 2.1.3.7.apakšpunkta "b" apakšpunkts nepamatoti ierobežo pieteicējas SIA "Finger Film Production" tiesības piedalīties projektu konkursā kopā ar tās sadarbības partneri – sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekli (turpmāk arī – sabiedriskais medijs) VSIA "Latvijas Televīzija" (turpmāk – Latvijas Televīzija) –, pieteicēja iesniedza tiesā pieteikumu par minēto prasību atzīšanu par prettiesiskām. Pieteikumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[2.1] Pieteicējas kopš 2019.gada veido raidījumu ciklu "Vides fakti", kas tapis, pateicoties vairāku gadu garumā saņemtajam fonda finansējumam. Minētā raidījumu cikla pārraidi nodrošina Latvijas Televīzija. Tādēļ nolikumā noteiktais liegums projektu īstenot kopā ar sabiedrisko mediju ir šķērslis pieteicējas dalībai projekta konkursā. Turklāt šāds ierobežojums nebija noteikts nevienā no iepriekšējiem projektu konkursiem.

[2.2] Pieteicējas sadarbība ar Latvijas Televīziju vēsturiski ir aptvērusi plašu auditorijas loku, kas sasniedz apmēram vienu miljonu skatītāju. Ir pamats uzskatīt, ka ar citu sadarbības partneri pieteicēja nespēs sasniegt savu ierasto auditorijas loku. Turklāt, kā liecina 2023.gada pētījuma dati, tad tieši Latvijas Televīzijas auditorija ir atsaucīgāka vides, dabas un klimata tematikas saturam nekā auditorija komerciālajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos. Līdz ar to konstatējams, ka liegums projektu īstenot kopā ar sabiedrisko mediju ir pretrunā projektu konkursa mērķim – sasniegt pēc iespējas plašāku auditoriju un nodrošināt pēc iespējas plašāku satura pieejamību.

Attiecīgi šādam ierobežojumam nav leģitīma mērķa, tas nesamērīgi ierobežo pieteicējas tiesības uz vārda brīvību un rada tiesiskās vienlīdzības principa pārkāpumu, jo bez objektīva iemesla liedz pieteicējai pēc brīviem ieskatiem izmantot tādus sadarbības partnerus, kas spēs tai nepieciešamajā kvalitātē nodrošināt iecerētā raidījuma satura translēšanu iespējami plašai auditorijai. Turklāt tas noved pie situācijas, kad medijam kā platformai tiek piešķirta lielāka nozīme nekā pašam saturam, kuru ir iecerēts veidot.

[2.3] Ne fonda, ne arī konkrētā projektu konkursa mērķis nav vērsts uz privāto plašsaziņas līdzekļu attīstību un to satura daudzveidības veicināšanu. Tādēļ šāda veida apsvērumi nevar būt par pamatu ierobežot personu loku, kuras var piedalīties projektu konkursā. Arī gadījumā, ja pastāv bažas par iespējamu sabiedrisko mediju dubultu satura finansēšanu gan sabiedriskā pasūtījuma, gan arī konkrētā projektu konkursa ietvaros, šīs bažas varētu tikt novērstas, piemēram, nosakot attiecīgus ierobežojumus nolikumā vai līgumā, kā arī pieprasot un izvērtējot atskaites par iegūto līdzekļu izlietojumu.

[3] Rakstveida paskaidrojumā tiesai fonda padome pieteikumu neatzīst, norādot turpmāk minētos apsvērumus.

[3.1] Fonda padomei ir tiesības brīvi lemt par fonda līdzekļu piešķiršanas kārtību un prasībām. Šādas tiesības fonda padomei izriet no likuma un ir aprobežotas vien ar pienākumu fonda finansējumu izlietot atbilstoši likumā noteiktajiem mērķiem. Latvijai saistošās tiesību normas neparedz pienākumu izstrādāt regulējumu attiecīgajā jomā, lai novērstu iespējamu privātpersonas tiesību aizskārumu. Saskaņā ar Latvijas vides aizsardzības fonda likuma (turpmāk – Fonda likums) 12.pantu vienīgā persona, kas var lemt par fonda darbības tiesiskumu, ir fonda padomes priekšsēdētājs. Līdz ar to konstatējams, ka fonda padomes nolikums nav administratīvais akts, bet gan fonda padomes uz likuma pamata izdots politisks lēmums, kas nav pārbaudāms administratīvā procesa kārtībā.

[3.2] Izglītojoša satura nodrošināšana, kas sekmē dzīves kvalitātes uzlabošanos, tai skaitā vides un dabas tematikas atspoguļošana, sabiedriskajos medijos ir paredzēta sabiedriskā pasūtījuma ietvaros. Savukārt konkrētā projektu konkursa virsmērķis ir sniegt finanšu atbalstu sabiedrības izglītošanas projektiem komercmediju vidē, lai nodrošinātu plašāku attiecīgā satura pieejamību minētajai auditorijai. Šī iemesla dēļ projektu konkursa nolikumā tika paredzēts, ka projekta iesniedzējs var būt tikai juridiskā vai fiziskā persona, kas ir īpašnieks nacionāliem masu informācijas līdzekļiem, savukārt sabiedriskie mediji nevar būt ne projektu pieteicēji, ne arī partneri.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz tajā minētajiem argumentiem. Papildus norādīja, ka komercmediji savus pakalpojumus iedzīvotājiem sniedz par maksu un ierobežotā teritorijā, līdz ar to fonda padomes noteiktas ierobežojums sabiedriskajiem medijiem piedalīties projektu konkursā ierobežo vides satura pieejamību plašākai sabiedrībai un attiecīgi noteikts patvaļīgi. Turklāt Ministru kabineta 2006.gada

31.janvāra noteikumu Nr.101 "Latvijas vides aizsardzības fonda padomes nolikums" (turpmāk – Fonda padomes nolikums) 5.1.apakšpunkts paredz, ka projektu iesniegt var ne vien privātpersonas, bet arī publisko tiesību juridiskās personas. Tas, ka Latvijas Televīzijai sabiedriskā pasūtījuma ietvaros jau tiek piešķirti līdzekļi, nenozīmē, ka tie tiks paredzēti arī konkrētā raidījuma veidošanai.

Savukārt fonda padomes pārstāvis pieteikumu neatzina, pamatojoties uz paskaidrojumā tiesai minētajiem argumentiem. Papildus norādīja, ka ne visos gadījumos komercmediju sniegtie pakalpojumi ir pieejami par maksu ierobežotam personu lokam. Turklāt Latvijas Televīzija sabiedriskā pasūtījuma ietvaros jau ir piešķirti līdzekļi vides izglītības veicināšanai. Šī iemesla dēļ tika pieņemts lēmums dažādot mediju loku, lai tādējādi paplašinātu sasniedzamo auditoriju. Tikai fonda padomes ekskluzīvā kompetencē ir noteikt, kā vislabāk sasniegt likumā noteiktos mērķus, līdz ar to fonda padomes lēmums par nolikuma saturu un finansējuma saņēmējiem ir politisks lēmums. Tiesa var vien pārbaudīt šāda lēmuma pieņemšanas procesuālos aspektus, tomēr tā saturs un lietderības apsvērumi nepakļaujas tiesas kontrolei. Tas, ka pieteicējai iepriekš no fonda tika piešķirti līdzekļi raidījuma veidošanai, nav pamats paļāvībai, ka šāds finansējums tiks piešķirts arī turpmāk. Turklāt, lai arī Latvijas Televīzija sākotnēji bija izrādījusi interesi par dalību konkursā, tomēr vēlāk nekāda rīcība saistībā ar konkursa nolikuma prasību pārskatīšanu nesekoja, kas liecina, ka tai nav bijis reāls nodoms piedalīties konkursā.

Motīvu daļa

[5] Lietā ir strīds par projektu konkursa nolikuma prasībām, kas liedz pieteicējai kā projekta partneri izraudzīties Latvijas Televīziju.

Šāds ierobežojums izriet no nolikuma 2.1.2.3.apakšpunkta, kas noteic, ka projekta iesniedzējam ir jābūt vismaz vienam partnerim, kas atbilst nolikuma 2.1.1.apakšpunktā noteiktajām prasībām, *izņemot sabiedriskos elektroniskos plašsaziņas līdzekļus*. Šo ierobežojumu apstiprina nolikuma 2.1.3.7.apakšpunkta "b" apakšpunktā izvirzītā papildu prasība gan attiecībā uz projekta iesniedzēju, gan projekta partneri, ka projektu konkursā nedrīkst piedalīties juridiskā persona, kuras 100 % kapitāla daļu pieder publiskai personai. Saskaņā ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 4.panta pirmo daļu sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi, pie kuriem ir pieskaitāma Latvijas Televīzija, ir kapitālsabiedrības, kurās visas kapitāla daļas pieder valstij.

Lai arī pieteicēja konkrētajā gadījumā neiesniedza projekta iesniegumu kopā ar Latvijas Televīziju, tomēr lietā nav strīda, ka puses ir ilgstoši sadarbojušās, kā arī to veidotais raidījums "Vides fakti" vairākkārt ir ticis finansēts no fonda līdzekļiem (*https://lvafa.vraa.gov.lv/projekti/meklet?query=vides%20fakti, aplūkots 2024.gada 24.septembrī*). Turklāt Latvijas Televīzija 2023.gada 15.augustā bija vērsusies pie fonda administrācijas ar iebildumiem par konkursa nolikuma prasībām, norādot, ka tās apdraud pieteicējas raidījumu cikla "Vides fakti" turpmāku veidošanu (*lietas 22.–23.lapa*). Līdz ar to tiesai, pretēji fonda pārstāvja tiesas sēdē norādītajam, nerodas šaubas, ka arī šajā gadījumā pieteicējai bija patiesa interese piedalīties konkursā kopā ar Latvijas Televīziju. Attiecīgi pieteicējai ir subjektīvās tiesības lūgt tiesu izvērtēt, vai konkursa nolikumā ietvertais ierobežojums attiecībā uz sadarbības partneri izvēli ir tiesisks un pamatots (sk. arī *Senāta 2024.gada 25.janvāra lēmuma šajā lietā (Nr.SKA-305/2024, ECLI:LV:AT:2024:0125.SKA030524.5.L), 15.punktu*).

[6] Saskaņā ar Fonda likumā ietverto regulējumu fonds ir valsts budžeta līdzekļu kopums vides aizsardzības pasākumu un projektu īstenošanai (*2.panta pirmā daļa*). Fonda mērķis ir veicināt ilgtspējīgu tautsaimniecības attīstību, integrējot vides aizsardzības prasības visās tautsaimniecības nozarēs, lai nodrošinātu iedzīvotāju tiesības dzīvot kvalitatīvā vidē saskaņā ar valsts vides politikas pamatnostādnēm, kā arī pietiekamus pasākumus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai (*3.pants*). Fonds tostarp finansiāli atbalsta privātpersonu un publisko tiesību juridisko personu īstenotos projektus (*4.panta otrā daļa*). Līdzekļu sadali nodrošina fonda padome tādu pasākumu un projektu finansēšanai, kuri saistīti ar vides aizsardzību, vides izglītību, vides monitoringu, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un aizsardzību, gaisa aizsardzību un klimata pārmaiņām, vides un dabas resursu izpēti, novērtēšanu un atjaunošanu, ūdeņu aizsardzību, augsnes un grunts aizsardzību un sanāciju, atkritumu apsaimniekošanu, radioaktīvo atkritumu pārvaldību, cilvēku veselības aizsardzību un kontroli, vides aizsardzības iestāžu veiktspējas stiprināšanu, palīdzības sniegšanu citām valstīm vides aizsardzības problēmu risināšanā, sabiedrisko vides inspektoru prēmēšanu un citu Fonda padomes nolikumā noteikto uzdevumu veikšanu (*6.panta otrās daļas 1.punkts*). Fonda padome sadala fonda līdzekļus atbilstoši fonda mērķim fonda padomes noteiktajos termiņos un apjomā fonda padomes nolikumā noteiktajā kārtībā (*6.panta trešā daļa*).

Savukārt uz šā likuma deleģējuma pamata pieņemtais Fonda padomes nolikums paredz, ka fonda padomes tostarp veic šādus uzdevumus: apstiprina fonda līdzekļu izmantošanas vadlīnijas, kas atspoguļo fonda darbības prioritātes saistībā ar vides aizsardzības politikas plānošanas dokumentiem un normatīvajiem aktiem, kā arī katru gadu nosaka līdzekļu sadalījumu atbilstoši fonda līdzekļu izmantošanas vadlīnijām (*2.2.apakšpunkts*); apstiprina līdzfinansējuma kritērijus no fonda finansētajiem projektiem (*2.4.apakšpunkts*); nosaka projektu iesniegšanas, novērtēšanas un finansēšanas kārtību (*2.7.apakšpunkts*), kā arī pieņem lēmumus par projektu atbalstīšanu vai noraidīšanu (*2.9.apakšpunkts*). Fonda līdzekļus izmanto Fonda likuma 6.panta otrās daļas 1.punktā noteikto vides aizsardzības pasākumu un projektu finansēšanai, kā arī citiem nolikumā minētajiem pasākumiem (*4.punkts*), piemēram: projektu un pasākumu finansēšanai, kuri veicina vides izglītību, dabas izziņu, sabiedrības izglītošanu un līdzdalību vides politikas veidošanā un īstenošanā, kā arī vides lietišķajiem pētījumiem (*4.7.apkšpunkts*); plašsaziņas līdzekļu darbībai un izdevējdarbībai vides izglītības un audzināšanas jomā (*4.13.apakšpunkts*).

No minētajām tiesību normām izriet, ka fonda padomei ir piešķirta plaša rīcības brīvība attiecībā uz fonda līdzekļu izlietošanu. Proti, ne Fonda likums, ne arī Fonda padomes nolikums nenoteic, kādi projektu konkursi attiecīgajā gadā būtu rīkojami un kādas prasības, tostarp attiecībā uz pretendentiem un to sadarbības partneriem, būtu iekļaujamas projektu konkursu nolikumos. Fonda padomei ir piešķirtas plašas tiesības noteikt projektu konkursa mērķus, sasniedzamos rezultātus un pretendentiem izvirzāmās prasības.

[7] Vienlaikus šī plašā rīcības brīvība nenozīmē, ka tādēļ projektu konkursa nolikumā ietvertās prasības būtu uzskatāms par politisku lēmumu, kas nebūtu pakļauts tiesas kontrolei. Kā jau iepriekš šajā lietā bija norādījis Senāts, lēmums, ar kuru tiek ierobežotas personas tiesības piedalīties projektu konkursā, ir uzskatāms par starplēmumu ar būtisku ietekmi un ir pārsūdzams tiesā kā administratīvais akts (sk. *2024.gada 25.janvāra lēmuma (Nr.SKA-305/2024, ECLI:LV:AT:2024:0125.SKA030524.5.L) 13.–15.punktu*).

Lai arī tiesa vispārīgi nevar iejaukties fonda padomes kompetencē un pārvērtēt tās pieņemtā projektu konkursa nolikumā ietverto prasību lietderību, tostarp nosakot, kādi projekti fondam būtu jāfinansē, tomēr tiesai ir pienākums pārbaudīt, vai attiecīgās nolikuma prasības nav noteiktas patvaļīgi, neievērojot Fonda likumā un Fonda padomes nolikumā noteiktos mērķus (sal. sk. *Senāta 2010.gada 6.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-673/2010, A42476008, 10.–11.punktu*).

[8] Attiecībā uz strīdus prasību mērķi konstatējams turpmākais.

Valsts reģionālās attīstības aģentūra (šobrīd – Valsts digitālās attīstības aģentūra, kura saskaņā ar Fonda likuma 8.pantu un Ministru kabineta 2016.gada 14.jūnija noteikumu Nr.375 "Valsts reģionālās attīstības aģentūras nolikums" 4.28.apakšpunktu pilda fonda administrācijas funkcijas) Latvijas Televīzijai adresētajā vēstulē (*lietas 21.lapa*) ir skaidrojusi, ka izglītojoša satura, kas sekmē dzīves kvalitātes uzlabošanos, nodrošināšana, tai skaitā vides

un dabas tematikas atspoguļošana, sabiedriskajos medijos ir paredzēta un tai būtu jābūt kā vienai no prioritātēm sabiedriskā pasūtījuma ietvaros. Tādēļ, lai nodrošinātu plašāku satura pieejamību, fonda padome lēma, ka sabiedriskie mediji nevar būt ne projektu pieteicēji, ne partneri. Savukārt rakstveida paskaidrojumos tiesai (*lietas 86.–87.lapā*) papildus skaidrots, ka konkursa virsmērķis ir sniegt finanšu atbalstu sabiedrības izglītojošiem projektiem komercmediju vidē sabiedriski nozīmīga, informatīvi izglītojoša satura veidošanā, veicinot attiecīgā projekta mērķauditorijas izpratni par vides un/vai dabas aizsardzības nozīmi veselīgā ekosistēmā un paradumu maiņu sadzīvē.

Kā izriet no tiesas sēdē sniegtajiem fonda padomes pārstāvja paskaidrojumiem, tad, ņemot vērā, ka sabiedriskajiem medijiem (un to auditorijai) šādiem projektiem jau tiek piešķirti līdzekļi sabiedriskā pasūtījuma ietvaros, ar "plašāku satura pieejamību" un "uzrunātās sabiedrības paplašināšanu" ir saprotama mediju loka dažādošana (televīzija, radio, preses izdevumi, internets), lai tādējādi paplašinātu sasniedzamo auditoriju (*tiesas sēdes audioprotokola 00.25.33–00.27.00*).

Līdz ar to strīdus prasību mērķis ir vērsts uz esošās mērķauditorijas paplašināšanu (dažādošanu) un fonda līdzekļu efektīvāku izmantošanu.

[9] Tiesas ieskatā iepriekš minētie apsvērumi nav patvaļīgi un loģiski pamato, kādēļ tika ierobežota sabiedrisko mediju iesaiste projektu konkursā, ievērojot sabiedrisko mediju uzdevumus un finansēšanas modeli.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 2.panta piektā daļa noteic, ka sabiedrisko mediju galvenais uzdevums ir veidot un izplatīt programmas un sniegt audiālus un audiovizuālus pakalpojumus sabiedriskā pasūtījuma ietvaros. Sabiedriskā pasūtījuma izstrādi vada un izstrādātos plānus akceptē Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome. Kā izriet no sabiedrisko pasūtījumu vadlīniju 2023.–2025.gadam V nodaļas "Uzdevumi plāna sagatavošanai un jaunas auditorijas sasniegšanai" 4.1.apakšpunkta, tad viens no sabiedriskā pasūtījuma ietvaros veicamajiem uzdevumiem ir nodrošināt izglītojošu saturu, kas sekmē dzīves kvalitātes uzlabošanos. Savukārt minētās nodaļas 2.2. un 2.3.apakšpunkts papildus arī noteic uzdevumu nodrošināt daudzpusīgu un kvalitatīvu pētniecisko, kā arī informatīvi analītisko saturu tostarp par vides ilgtspējas procesiem (vadlīnijas pieejamas: *https://www.seplp.lv/lv/vadlinijas-2023-2025-gadam-un-uzdevumi-plana-sagatavosanai-2023-un-2024-gadam, aplūkotas 2024.gada 24.septembrī*). Lai arī pieteicēja ir norādījusi, ka vadlīnijās lietotie formulējumi ir vispārīgi un tie negarantē, ka sabiedriskā pasūtījuma ietvaros tiks finansēti arī ar vidi un dabu saistīti raidījumi, tomēr, kā izriet no Latvijas Televīzijas 2023. un 2024.gada sabiedriskā pasūtījuma plāniem, pie uzdevuma "Nodrošināt izglītojošu saturu, kas sekmē dzīves kvalitātes uzlabošanos [..]" tiek norādīts raidījums "Vides fakti", kā arī citi līdzīgas ievirzes raidījumi kā "Pa straumei" un "Zaļgalvis" (pieejami: *https://www.seplp.lv/lv/latvijas-televizijas-sabiedriskais-pasutijums, aplūkoti 2024.gada 24.septembrī*). Tādēļ tiesai nerodas šaubas, ka sabiedriskā pasūtījuma ietvaros ir paredzēti arī ar vides izglītību saistīti raidījumi.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka sabiedriskā pasūtījuma īstenošanai sabiedriskie mediji saņem valsts budžeta dotāciju. Saskaņā ar likuma 17.panta pirmās daļas 4. un 5.punktu Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome, konsultējoties ar sabiedriskajiem medijiem, izstrādā un apstiprina tiem sabiedrisko pasūtījumu un sabiedriskā pasūtījuma gada plānu, kā arī sagatavo priekšlikumus gadskārtējā valsts budžeta likuma projektam attiecībā uz sabiedrisko pasūtījumu izpildei nepieciešamajiem finanšu līdzekļiem. Līdz ar to konstatējams, ka sabiedrisko mediju gadījumā jautājums par to īstenotajiem projektiem nepieciešamo finansējumu primāri ir risināms sabiedriskā pasūtījuma plāna un valsts budžeta projekta priekšlikumu sagatavošanas ietvaros. Tādējādi lēmums ierobežot sabiedrisko mediju iesaisti projektu konkursā no esošā sabiedrisko mediju finansēšanas modeļa viedokļa ir racionāls.

Arī mērķis paplašināt auditoriju ir vērā ņemams, aplūkojot to plašākā valstiskā kontekstā, nevis tikai no konkrētā konkursa mērķa skatupunkta. Proti, valsts kopējais mērķis ir izglītot sabiedrību par vides jautājumiem. Ja reiz sabiedriskā pasūtījuma ietvaros jau tiek īstenoti vides izglītības projekti, tad par racionālu atzīstams lēmums papildus finansiāli motivēt to mediju vidi, kurā šādas informācijas trūkst un kuru auditorija ne vienmēr pārklājas ar sabiedrisko mediju auditoriju. Šādi, dažādojot mediju loku, potenciāli pieaug ar vidi saistīta satura izplatība informatīvajā telpā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa nekonstatē, ka ierobežojums sabiedriskajiem medijiem iesaistīties projektu konkursā būtu noteikts patvaļīgi.

[10] Tiesa vispārīgi neapšauba pieteicējas norādīto, ka sabiedriskie mediji ir pieejami lielākam iedzīvotāju skaitam un tie ar vides izglītību saistītam saturam ir atsaucīgāki. Vienlaikus, ņemot vērā fonda padomes definēto konkursa mērķi, tam konkrētajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes.

Turklāt prasības attiecībā uz medijiem un sasniedzamo auditoriju jau ir noteiktas projektu konkursa nolikuma 2.1.1.3. un 3.1.1.apakšpunktā. Līdz ar to jautājums par to, kāds auditorijas lielums ir pietiekams, lai attaisnotu fonda līdzekļu piešķiršanu, lielā mērā jau ir izvērtēts un noregulēts projektu konkursa nolikumā. Minēto nemaina arī fonda darbības koncepcijā 2022.–2023.gadam (pieejama: https://www.vraa.gov.lv/lv/media/6965/download?attachment, *aplūkota 2024.gada 24.septembrī*) norādītais par sasniedzamo mērķauditoriju aptuveni viena miljona iedzīvotāju apmērā, jo tā ir kopējā sasniedzamā auditorija fondā atbalstāmo projektu ietvaros.

[11] Pieteicējas ieskatā ierobežojums sabiedriskajiem medijiem piedalīties projektu konkursā ir pretrunā Fonda padomes nolikuma 5.1.apakšpunktam, kas noteic, ka fonda līdzekļus izmanto tādu vides projektu finansēšanai, ja projektu iesniegusi privātpersona vai publisko tiesību juridiskā persona (arī vides aizsardzības valsts iestāde vai pašvaldība).

Tiesa norāda, ka minētā tiesību norma attiecas uz projektu iesniedzējiem, nevis sadarbības partneriem. Ņemot vērā, ka pieteicēja ir privātpersona, tai vispārīgi nav liegts iesniegt projektu konkursā, tādēļ pieteicējai nav subjektīvo tiesību izvirzīt šādu argumentu.

Vienlaikus tiesa vispārīgi norāda, ka tas, ka tiesību normās ir noteikts iespējamais pretendentu loks, nenozīmē, ka fonda padome nav tiesīga to sašaurināt, ievērojot attiecīgā projektu konkursa mērķi un priekšmetu. Fonda padomei ir rīcības brīvība noteikt prioritāros virzienus un stratēģiju, kādā būtu veicama sabiedrības izglītošana vides jomā. Tādēļ, mainoties prioritātēm vai darbības stratēģijai, var tikt mainīts arī iespējamais pretendentu loks.

Fonda padomei saskaņā ar Fonda likuma 6.panta otrās daļas 1.punktu ir pienākums mērķtiecīgi un efektīvi pārvaldīt un sadalīt līdzekļus vides aizsardzības pasākumu un projektu īstenošanai. Tādēļ, ņemot vērā, ka fonda līdzekļi ir ierobežoti, fonda padomei ir pēc iespējas racionālāk jālemj par to izlietojumu, ievērojot tā brīža vajadzības un aktuālo situāciju.

[12] Pieteicēja norāda, ka ierobežojums projektu īstenot kopā ar sabiedriskajiem medijiem nesamērīgi aizskar pieteicējas tiesības uz vārda brīvību.

Šajā sakarā tiesa norāda, ka dalība projektu konkursā ir personu brīva izvēle. Persona nav ierobežota projektu īstenot patstāvīgi ar vai bez valsts atbalsta, līdz ar to pieteicējas vārda brīvības ierobežojums nav saskatāms.

Arī tas, ka pieteicējas sadarbībā ar Latvijas Televīziju īstenotais projekts iepriekš ir ticis finansēts no fonda līdzekļiem, pats par sevi nerada pamatu paļauties, ka arī turpmāk fonda prioritātes nemainīsies un pieteicēja turpinās saņemt finansējumu.

[13] Rezumējot: tiesa nekonstatē, ka strīdus nolikuma prasības būtu noteiktas patvaļīgi. Līdz ar to pieteicējas pieteikums ir noraidāms kā nepamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.–251.pantu un 289.–291.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt SIA "Finger Film Production" pieteikumu par Latvijas vides aizsardzības fonda padomes 2023.gada 28.jūlijā apstiprināto valsts budžeta programmas "Latvijas vides aizsardzības fonds un iemaksas starptautiskajās organizācijās" apakšprogrammas "Vides aizsardzības projekti" projektu konkursa vadlīniju "Atbildīgs dzīvesveids" aktivitātē "Sabiedrības vides apziņas veicināšana medijos" konkursa nolikums 2023/2024" 2.1.2.3.apakšpunkta un 2.1.3.7.apakšpunkta "b" apakšpunkta atzīšanu par prettiesisku.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Putniņa